

**МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ**

-Управа за ветерину-

Број: 323-02-03772/2021-05/8

23.07.2021. године

Београд

ПЛАН

спровођења мониторинга ефикасности оралне вакцинације лисица и других дивљих месоједа против беснила у Републици Србији

Овим Планом ближе се дефинише начин и поступање приликом узимања и достављања узорак циљних животиња на лабораторијско испитивања на беснило, а у складу са Правилником о утврђивању Програма мера здравствене заштите животиња за 2021. годину ("Сл.гласник РС", број: 36/2021), (у даљем тексту: Програм мера), Дијагностичким приручником (број: 323-02-09332/2010-05 од 17.11.2010. године) и препорукама Светске здравствене организације (WHO), Светске организације за здравље животиња (OIE), као и Научног комитета о здрављу и добробити животиња Европске Комисије.

Мониторинг ће се спроводити, у периоду од 23.07.2021. године, односно након истека најмање 21 дан од завршетка пролећне кампање оралне вакцинације лисица и других дивљих месоједа против беснила на подручју РС, до 31.03.2022. године. Узорковање се неће вршити само у време спровођења кампање оралне вакцинације и у периоду од три недеље (21 дан) од завршетка вакцинације на датом подручју.

Имајући у виду да орална вакцинација лисица и других дивљих месоједа захтева дугорочан мониторинг заснован на испитивању одстрелених лисица, као и уинулих лисица и других дивљих месоједа (у даљем тексту: циљне животиње), испитаће се одређени број циљних животиња из свих подручја где је спроведена вакцинација и то 4 животиња на 100 км² годишње.

Преглед одређеног броја узорак циљних животиња ради контроле имунолошког статуса, извршиће се према плану Министарства из Прилога 2. овог Плана.

У циљу успешне контроле ефикасности оралне вакцинације вршиће се појачан одстрел лисица на територији где је спроведена вакцинација као и претрага терена где ће се све нађене лисице и други дивљи месоједи који су уинули или настрадали у саобраћају узорковати и послати на дијагностичка испитивања.

Правна лица која се баве ловством, односно корисници ловишта, дужни су да најкасније 48 часова пре почетка лова пријаве лов надлежном ветеринарском инспектору, као и надлежном ветеринарском институту на територији на којој се врши одстрел лисица и других дивљих месоједа. Број одстрелених лисица по ловишту мора бити у складу Прилогом 2. овог Плана.

Сваки узорак мора бити прописно упакован у ПВЦ водоотпорну врећу и као такав достављен на преглед уз пратећу документацију „Образац за слање циљних животиња на лабораторијско испитивање на беснило“ (у даљем тексту: Образац) Прилог 1. овог Плана. Образац попуњава лице које је извршило одстрел, односно одговорно лице у ловишту.

Надлежни ветеринарски институт прикупља и транспортује узорке. Приликом прикупљања узорака институт проверава да ли је Образац правилно попуњен, а потом попуњава и оверава други део Обрасца. Тако попуњен образац представља упут за лабораторијско испитивање и заједно са узорцима се доставља у надлежни ветеринарски институт. У институтима се узорци евидентирају кроз Лабораторијски информациони систем (ЛИМС), односно Систем за обраду и праћење података (СМТС).

Надлежни ветеринарски институти припремају узорке циљних животиња: крв и/или телесне течности, врши декапитацију и уколико су у могућности, расецање мандибуле. Тако припремљени узорци достављају се: Научном институту за ветеринарство Србије у Београду, Научном институту за ветеринарство „Нови Сад“ у Новом Саду и Ветеринарском специјалистичком институту „Краљево“ у Краљеву, на даља дијагностичка испитивања према следећој територијалној подели:

	НИВ СРБИЈЕ БЕОГРАД	НИВ „НОВИ САД“ НОВИ САД	ВСИ „КРАЉЕВО“ КРАЉЕВО
1.	НИВ Србије Београд	НИВ „Нови Сад“ Нови Сад	ВСИ „Краљево“ Краљево
2.	ВСИ „Панчево“ Панчево	ВСИ „Суботица“ Суботица	ВСИ „Ниш“ Ниш
3.	ВСИ „Пожаревац“ Пожаревац	ВСИ „Сомбор“ Сомбор	
4.	ВСИ „Шабац“ Шабац	ВСИ „Зрењанин“ Зрењанин	
5.	ВСИ „Зајечар“ Зајечар		
6.	ВСИ „Јагодина“ Јагодина		

Научни институт за ветеринарство Србије из Београда, Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“ из Новог Сада и Ветеринарски специјалистички институт „Краљево“ из Краљева врше унос података о сваком појединачном узорку, односно циљној животињи и резултатима анализа кроз Лабораторијски информациони систем (ЛИМС), односно Систем за обраду и праћење података (СМТС).

У циљу стручног и ефикасног обављања постављених задатака сви научни и специјалистички институти су опремљени адекватном опремом и возилима за транспорт узорака са расхладном комором.

Научни институт за ветеринарство Србије у Београду, Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“ у Новом Саду и Ветеринарски специјалистички институт „Краљево“ у Краљеву ће вршити следећа испитивања:

1. Тест флуоресцентних антитела (FAT) – за детекцију антигена вируса беснила на отисак препарату различитих делова мозга;
2. Вирус-неутрализациони тест флуоресцентних антитела (FAVN) или ELISA – за доказивање специфичних антитела против вируса беснила у серумима и телесним течностима циљних животиња;
3. Испитивање на присуство тетрациклина (биомаркер из мамка вакцине);
4. Одређивање старости циљних животиња.

Научни институт за ветеринарство Србије из Београда ће вршити и типизирање вируса и разликовање теренског (дивљег) соја вируса од вакциналног (применом PCR методе).

Сваки узорак који је дао позитиван резултат, прослеђује се Научном институту за ветеринарство Србије у Београду на потврдна испитивања и типизацију вируса беснила.

Институти који врше дијагностичка испитивања у обавези су да 5 % од узорака са негативним резултатом (од животиња које су нађене мртве или приликом тестирања показале сумњив резултат), прослеђују у Научни институт за ветеринарство Србије из Београда на поновно тестирање.

Научни институт за ветеринарство Србије из Београда, Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“ из Новог Сада и Ветеринарски специјалистички институт „Краљево“ из Краљева све извештаје о испитивању достављају шефу округа ветеринарске инспекције, Управи за ветерину и ветеринарском институту који је доставио узорке.

У случају потврде болести поступа се у складу са посебним прописима.

Извештавање:

1. Научни институт за ветеринарство Србије из Београда, Научни институт за ветеринарство „Нови Сад“ из Новог Сада и Ветеринарски специјалистички институт „Краљево“ из Краљева, до 10. у месецу, за претходни месец, припремају **збирни извештај** у облику табеле одштампане из СМТС-а, о броју припремљених и испитаних узорака као и резултатима испитивања. Табела мора бити у потпуности попуњена у складу са захтеваним подацима Лабораторијског информационог система и оверена потписом и печетом одговорног лица института. Извештаји се достављају Управи за ветерину и шефу округа ветеринарске инспекције.

2. Остали институти, за своје епизоотиолошко подручје, до 10. у месецу за претходни месец, припремају **извештај** о обиму узорковања и припремљеним материјалима за даља лабораторијска испитивања који достављају Управи за ветерину и шефу округа ветеринарске инспекције.

3. Научни институт за ветеринарство Србије из Београда до 10. у месецу за претходни месец, припрема **извештај** о броју примљених позитивних узорака и резултатима типизације вируса за територију Републике Србије, као и о 5 % поновно тестираних негативних узорака и исти доставља Управи за ветерину, шефу округа ветеринарске инспекције и институту надлежном за епизоотиолошко подручје са кога потичу достављени узорци.

4. Научни институт за ветеринарство Србије из Београда припрема и завршни годишњи извештај у писаној и електронској форми и по потреби ад хок извештаје на захтев Министарства.

Институти се старају да укупан број узорака буде у складу са планом из Прилога 2. и у случају одступања, обавештавају кориснике ловишта и Управу за ветерину о потреби да се број узорака усклади.

Фактурисање:

Средства за спровођење мониторинга обезбеђена су у буџету Републике Србије.

Правна лица која се баве ловством, односно корисници ловишта једном месечно, најкасније до петог у месецу, достављају надлежном институту **фактуру** о броју узоркованих циљних животиња за претходни месец, насловљену на надлежни институт.

Научни и специјалистички ветеринарски институт, сходно обављеном послу у складу са овим Планом, припрема **извештај и две фактуре** насловљене на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Управа за ветерину, Омладинских бригада бр.1, 11070 Нови Београд, и то:

- извештај о броју узоркованих циљних животиња, броју припремљених узорака и/или дијагностичко испитивању у претходниом месецу;
- фактуру о броју узоркованих циљним животињама од стране правних лица која се баве ловством, односно корисника ловишта;
- фактуру о броју припремљених узорака и/или дијагностичком испитивању.

Фактуре се достављају Министарству до 15. у месецу за претходни месец.

*** Напомена:** Финансијска надокнада корисницима ловишта у износу од 1.000,00 динара по узорку, извршиће се само за прописно упаковане и обележене узорке које прати правилно попуњен Образац у складу са овим Планом и само за број планираних циљних узорака ($\pm 10\%$) из Прилога 2. овог Плана.

